

§ 114

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle hallituksen esityksestä eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

HEL 2022-006366 T 03 00 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi:

"Lautakunta keskittyy varsinaisessa lausunnossa yleisin näkökohtiin kokonaisuudesta ja tässäkin suhteessa vain vaikutuksiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan.

Lautakunta toteaa hallituksen esityksen tavoitteet, kuten työllisyyden vahvistumisen ja palveluiden parantumisen, kannatettaviksi. Kunnilla on tuntemusta alueen elinkeinoelämästä ja työvoimasta ja intressi kehittää alueensa taloudellista toimintaa. Sosiaali- ja terveystoimen kannalta merkittävää on erityisesti työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja parantaminen sekä kuntoutus. Uudistuksen toimeenpanon jälkeen on tärkeää seurata lainsäädännön ja toimeenpanon vaikutuksia ja käyttää myös laajasti sitä tietoa, jota saadaan kuntakokeiluista.

Lautakunta huomauttaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja järjestävän hyvinvointialueen on hankala lisätä sosiaali- ja terveystoimen palveluja työttömille uuden valtion rahoitusmallin johdosta. Saatujen kokemusten pohjalta on arvioitava ja tarkistettava hyvinvointialueiden, mukaan lukien Helsingin, sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten muutosta.

Lisäksi lautakunta päättää lausuntonsa ohessa toimittaa toimialan valmistelussa esiin nousseet huomiot (pohjaesitys) kaupunkiyhteisen lausunnon valmisteluun tiedoksi."

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Pentti Arajärvi: Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi:

"Lautakunta keskittyy varsinaisessa lausunnossa yleisin näkökohtiin kokonaisuudesta ja tässäkin suhteessa vain vaikutuksiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan.

Lautakunta toteaa hallituksen esityksen tavoitteet, kuten työllisyyden vahvistumisen ja palveluiden parantumisen, kannatettaviksi. Kunnilla on tuntemusta alueen elinkeinoelämästä ja työvoimasta ja intressi kehittää alueensa taloudellista toimintaa. Sosiaali- ja terveystoimen kannalta merkittävää on erityisesti työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja parantaminen sekä kuntoutus. Uudistuksen toimeenpanon jälkeen on tärkeää seurata lainsäädännön ja toimeenpanon vaikutuksia ja käyttää myös laajasti sitä tietoa, jota saadaan kuntakokeiluista.

Lautakunta huomauttaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja järjestävän hyvinvointialueen on hankala lisätä sosiaali- ja terveystoimintaa työttömille uuden valtion rahoitusmallin johdosta. Saatujen kokemusten pohjalta on arvioitava ja tarkistettava hyvinvointialueiden, mukaan lukien Helsingin, sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten muutosta.

Lisäksi lautakunta päättää lausuntonsa ohessa toimittaa toimialan valmistelussa esiin nousseet huomioidut (pohjaesitys) kaupunkiyhteisen lausunnon valmisteluun tiedoksi."

Kannattaja: puheenjohtaja Daniel Sazonov

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Pentti Arajärven vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyyn vastaehdotuksen mukaisesti esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 64489
leena.luhtasela(a)hel.fi
Henna Niiranen, lännen aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 62843
henna.niiranen(a)hel.fi
Marja-Riitta Kilponen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43777
marja-riitta.kilponen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hallituksen esitys Lausuntopyyntö 6.5.2022 liite esitysluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lain-säädännöksi:

"Hallituksen esitys luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Hallituksen esitys: Kokeilualueilla on mahdollisuus luoda valtiolta siirtyvistä palveluista, kuntien yleisen toimialan työllisyys- ja yrityspalveluista ja muista palveluista tehokkaita työllisyyden edistämisen palvelukokonaisuuksia.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa sinällään työvoima- ja yrityspalvelujen siirtoa valtiolta kuntaan, mutta huomioi lausunnossaan, ettei lakiesitys poista nykyisen lainsäädännön puutteita ja työllisyys- ja yrityspalveluita koskevien lakien sekavuutta ja päällekkäisyyttä. Kuntakokeilujen tulokset ovat myös vielä saamatta. Niiden perusteella on parempi arvioida toiminnan järjestämistä. Hyvinvointialueiden organisointi ja kunta-alueiden yhteistoimintarakenteet eivät aina vastaa toisiaan, mikä osaltaan vaikuttaa palvelujen järjestämiseen

Hallituksen esitys luku 3 Tavoitteet

Hallituksen esitys: Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtoa koskevan uudistuksen tavoitteena on kasvattaa työllisyyttä edistämällä työn kysyntää ja tarjontaa valtion ja kuntien välisellä yhteistyöllä sekä vahvistaa alueiden elinvoimaa ja kilpailukykyä asiakaslähtöisillä palveluilla hyödyntämällä kuntaekosysteemin mahdollisuuksia. Yksi uudistuksen keskeisistä elementeistä on kannustava rahoitusmalli. Tavoitteena on laajentaa kuntien vastuuta työttömyysetuuksien rahoituksesta siten, että rahoitusvastuu kannustaa kuntaa huolehtimaan alueen työllisyydestä sekä järjestämään työttömille työnhakijoille mahdollisimman tehokkaasti palveluja, jotka johtavat työllistymiseen. Uudistuksella tavoitellaan 7 000–10 000 henkilön työllisyysvaikutusta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että työllistymisen ja työllistämispalvelujen haasteena on työn kohtaanto-ongelma, jossa avoimet työpaikat ja työttömien osaaminen eivät kohtaa. Erityisenä haasteena on työntekijöiden saaminen työvoimapulasta kärsiville toimialoille. Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtäminen valtiolta kunnilla ei yksinään ratkaise tätä kysymystä.

Lautakunta näkee, että laissa mainitaan erikseen pitkäaikaistyöttömien työllistymisen edistäminen (työhön kuntoutus, sosiaalinen kuntoutus, terveysterveystulot).

Hallituksen esitys luku 4.1 Keskeiset ehdotukset

Hallituksen esitys: Työvoimapalveluin järjestämisvastuun siirtyessä kunnille, kunnilla olisi nykyistä paremmat mahdollisuudet vaikuttaa työttömyysetuuksista syntyvään rahoitusvastuuseen järjestämällä työttömille palveluja, jotka johtavat työllistymiseen avoimille työmarkkinoille.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että uudistus ei paranna pitkäaikaistyöttömien tilannetta. Suuri osa pitkään työttömänä olleista ei työllisty helposti avoimille työmarkkinoille. Uusi rahoitusmalli ei kannusta järjestämään enää pitkäaikaistyöttömille työhön johtavia palveluja.

Lautakunta katsoo, että laissa tulisi erikseen mainita pitkäaikaistyöttömien työllistymisen edistäminen (työhön kuntoutus, sosiaalinen kuntoutus, terveystalvet). Vaarana on muuten, että kuntien työllisyyspalveluissa panostetaan lähinnä helposti työllistyviin, nuoriin ja lyhyen aikaa työttömänä olleisiin.

Hallituksen esitys: Valtiolla olisi jatkossakin kokonaisvastuu työllisyydestä ja työvoimapalvelujärjestelmän valtakunnallisesta toimivuudesta. Valtio vastaisi kuntien työllisyydenhoidon tehokkuuden seurannasta ja arvioinnista sekä laillisuusvalvonnasta. Valtio tarjoaisi työvoimapalveluihin liittyvät valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut sekä ylläpitäisi valtakunnallisia tietovarantoja.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kahden toimijan malli ei lähtökohtaisesti yksinkertaista ja tehosta palvelukokonaisuutta.

Lautakunta näkee myös tietojen käsittelyn haasteena, koska erilliset tietojärjestelmät eivät tehota työtä.

Hallituksen esitys: Portaittain nouseva rahoitusvastuu kannustaa kuntia ehkäisemään pitkäaikaistyöttömyyden syntymistä ja kohdentamaan resursseja myös pidempään työttömänä olleisiin.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että palveluiden järjestäminen on kallista. Kunnan rahoitusvastuu on sama pitkään työttömänä olevasta kuin perustoimeentulotuella elävästä kuntalaisesta. Rahoitusmalli ei sisällä tarpeeksi kannusteita järjestää palveluja pitkään työttömänä olleille. Perustoimeentulotuen kuntaosuus on pienempi kuin työttömyyspäivärahan kuntaosuus. Tulottomien pitkäaikaistyöttömien osuus voi rahoitusmallin kannusteiden takia kasvaa.

Hallituksen esitys: Monialaisen tuen yhteistoimintamalli koskisi nykyistä yhteispalvelua vastaavasti työvoimapalveluista sekä sosiaali- terveys- ja kuntoutuspalveluista vastaavien viranomaisen yhteistoimintaa. Monialaisen tuen yhteistoimintamallin toimijoita olisivat työvoimaviran-

omainen, hyvinvointialue ja Kansaneläkelaitos. Esityksessä ei ehdoteta säädettäväksi uusista palveluista, vaan velvollisuudesta yhteensovittaa nykyiset lakisääteiset palvelut työttömän työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaiseksi kokonaisuudeksi. Lisäksi toimijat arvioisivat työttömän palvelutarpeen, antaisivat ohjausta ja vastaisivat työllistymisprosessin etenemisestä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee tavoitteet hyvinä. Lautakunta kannattaa linjausta, ettei asiakasohjaus perustu enää työttömyyden kestoon.

Hallituksen esitys: Laissa säädettäisiin erikseen nuorten työllistymistä edistävistä monialaisen tuen yhteispalvelusta, jolle työvoimaviranomaiset järjestäisivät toimintaedellytykset. Tarkoitus on, että palvelu olisi nuorille suunnattua nykyisen Ohjaamo-toiminnan kaltaista matalan kynnyksen palvelua. Työvoimaviranomainen laatisi analyysin alueensa nuorten monialaisen tuen yhteispalvelun tarpeesta ja edistää laadittuun analyysiin perustuen yhteispalvelun toteutumista alueellaan. Työvoimaviranomaisten neuvottelisi koulutuspalvelujen järjestäjien, hyvinvointialueiden ja muiden alueensa nuorten yhteispalvelun järjestämisen kannalta keskeisten toimijoiden kanssa palvelupisteiden järjestämiseksi. Yhteispalveluun osallistuvat toimijat sopisivat yhteispalvelun organisoinnista ja kustannusten jaosta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta huomauttaa, että esityksessä jää epäselväksi, onko laissa tarpeeksi kannusteita järjestää matalan kynnyksen palveluja nuorille. Jos palvelun järjestäminen ei ole velvoittavaa, voi olla, että toimijat eivät ole valmiita rahoittamaan yhteispalvelua.

Hallituksen esitys luku 4.2 Pääasialliset vaikutukset

Hallituksen esitys: Monialaisen tuen yhteistoimintamallin asiakasohjaukseen ehdotetut muutokset ja niihin perustuva asiakasmäärän kasvu lisääisivät lyhyellä aikavälillä julkisia menoja erityisesti sosiaali- ja terveysterveyspalvelujen osalta.

Lautakunta huomauttaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja järjestävän tahon on hankala lisätä sosiaali- ja terveysterveyspalveluja työttömille uuden valtion rahoitusmallin takia.

Hallituksen esitys: Yhteistoimintamallin organisoinnissa tulisi huomioida alueen työvoimapohja todellisen tarpeen mukaan. Mikäli yhteistoimintamallissa tunnistettaisiin aiempaa paremmin asiakkaiden monialaisen tuen tarvetta, palvelut kohdentuisivat nykyistä paremmin ja oletetusti myös monialaisen tuen asiakasmäärät kasvaisivat. Osa toimijoista saattaisi joutua kohdentamaan uudella tapaa nykyistä henkilöstöressurssia työttömien monialaisten palvelujen organisointiin. Kyse ei kui-

tenkaan olisi uusista työvoimapalvelujen asiakkaista, vaan jo palveluis-
sa mukana olevista asiakkaista, joiden kohdalla palveluita kohdenne-
taan aiempaa paremmin.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että vaikka toimijat tunnistavat
monialaisen tuen tarpeen, ei malli sido asiakkaita osallistumaan yhteis-
toimintamalliin. Haasteena on, miten malli kannustaa asiakkaita osallis-
tumaan yhteistoimintaan, jos tarjolla on aiempaa vähemmän palveluja,
joihin voi osallistua. Uusi rahoitusmalli ei kannusta järjestämään akti-
vointipalveluja, vaan ohjaamaan asiakkaita suoraan avoimille työmark-
kinoille. Suuri osa pitkään työttömänä olevista ei kuitenkaan kykene
siirtymään suoraan avoimille työmarkkinoille. Yhteistoimintamalliin osal-
listuminen ei tarjoa tarpeeksi hyvää kannustinta pitkään työttömänä ol-
leille.

Hallituksen esitys: Toinen todennäköinen muutos olisi hyvinvointialuei-
den vastuulla olevan työttömien terveystarkastuksiin ohjaamisen li-
isääntyminen asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn arvioinnissa. Palvelujen
kysyntään liittyvää mahdollista kasvua on kuitenkin haastavaa arvioida.

Lautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon laaja työvoimapu-
la sekä sosiaali- ja terveystoimen kiristynyt valtion rahoitusmalli estävät
työttömien terveystarkastusten kasvun, vaikka tarvetta sille olisikin.

Vaikutukset työnhakijoille tarjottaviin palveluihin

Hallituksen esitys: Ehdotetun työvoimapalvelujen järjestämistä vastuun
siirtämisellä valtiolta kunnille arvioidaan olevan samankaltaisia vaiku-
tuksia palvelujen kehittymiselle kuin kuntakokeiluissa.

Hallituksen esitys: Kannustavalla rahoitusmallilla saattaisi olla vaiku-
tuksia palveluiden kohdentumiseen eri työnhakija-asiakkaille. Riskinä
esityksessä olisi se, että rahoitusmalli ei kannusta työvoimaviranomai-
sia järjestämään palveluita niille työnhakijoille, jotka eivät saa työttö-
myysetuutta. Tämä saattaisi näkyä siinä, että palvelut kohdentuisivat
pääosin henkilöihin, joiden työllistymisen edistymisestä seuraisi kunta-
talouden näkökulmasta merkittävintä säästöä. Riskiä vähentää se, että
työvoimaviranomaisia sitoisi lakisääteinen velvoite palvella työnhakija-
asiakkaita ja lisäksi heidän tulisi palvella myös niitä, jotka eivät saa
työttömyysetuutta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta huomauttaa, että kuntakokeilun tulokse-
na asiakkaiden ohjautuminen kuntouttavaan työtoimintaan tai muihin
sosiaali- ja terveystoimen palveluihin on vähentynyt. Odotettavissa on saman-
kaltainen muutos myös uuden lain myötä. Pitkään työttömänä olevien
palvelut tulevat heikentymään, koska rahoitusmalli ei enää kannusta
järjestämään työllistymistä edistäviä palveluja.

Hallituksen esitys: Yhteistoimintamallin mukainen palveluiden yhteensovitus kaventaisi oletettavasti myös terveyseroja, mikäli asiakkaalla tunnistettaisiin aiempaa nopeammin esimerkiksi terveydenhuollon tai kuntoutuspalveluiden tarve. Asiakkaan palvelutarpeen aiempaa parempi ja varhaisempi tunnistaminen lisääisivät myös osallisuutta ja vähentäisivät köyhyyttä sekä syrjäytymisriskiä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että kunnan ja hyvinvointialueiden erilaiset rahoitusmekanismit ja yhteistyörakenteet luovat vaikeuksia rakentaa toimivaa sosiaali- ja terveyspalvelukokonaisuutta pitkäaikais-työttömille.

Hallituksen esitys luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Hallituksen esitys: Työttömyysetuuksien rahoitusvastuun uudistamisen valmistelun yhteydessä on arvioitu myös hyvinvointialueiden roolia työllisyyden edistämässä ja sitä, olisiko hyvinvointialueille syytä antaa rahoitusvastuuta työttömyysetuusmenosta.

Hallituksen esitys: Samaan aikaan on kuitenkin huomioitava, että hyvinvointialueen lakisääteisenä tehtävänä ei ole työllistymisen edistäminen, ja lukuun ottamatta tiettyjä erityispalveluita, kuten sosiaalihuoltoon kuuluva kuntouttava työtoiminta, osallistuminen työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteistoimintaan sekä työterveyshuollon ulkopuolelle jäävien työkäisille terveysneuvonta ja terveystarkastukset, sen palvelut ovat riippumattomia asiakkaan työllisyysstatuksesta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta arvioi, että asiakasohjaus kuntouttavaan työtoimintaan tulee vähenemään, koska se ei ole enää aktivointipalvelu. Samalla pitkäaikaistyöttömien saamat palvelut tulevat todennäköisesti heikentymään.

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä

Luku 1 (lain yleiset säännökset)

3 §

7) työllistymissuunnitelmalla työvoimaviranomaisen yhdessä työnhakijan kanssa laatimaa suunnitelmaa;

8) työllistymissuunnitelmaa korvaavalla suunnitelmalla kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001) tarkoitettua aktivointisuunnitelmaa, kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa (/) tarkoitettua kotoutumissuunnitelmaa tai monialaista kotoutumissuunnitelmaa ja työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoiminnasta annetussa laissa (/) tarkoitettua monialaista työllistymissuunnitelmaa;

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että työttömille suunnattuja erilaisia suunnitelmia on edelleenkin paljon. Järjestelmä ja lainsäädäntö luovat monimutkaisuutta ja vaikeuttavat asiakkaan saaman palvelun hahmottamista.

Luku 3 (ohjaus ja valvonta)

Kuntayhtymän palvelujen järjestämistä ja saatavuutta sekä taloutta koskeva kokonaisarviointi.

Hallituksen esitys: Arvioinnissa voidaan kiinnittää huomiota pitkäaikais-työttömien aktivointiasteeseen tai muuhun vastaavaan työllistymistä edistävään toimintaan, yli 12 kuukauden työttömyyden lisääntymiseen kunnassa tai työllisyysalueella verrattuna muiden vastaavien työvoimaviranomaisten tilanteeseen, 4 luvussa tarkoitettuun työnhakijoiden palveluprosessiin liittyvien keskustelujen toteutumiseen kunnassa tai työllisyysalueella sekä siihen, jos työvoimaviranomaisen kyky järjestää tässä laissa tarkoitettuja työvoimapalveluja on muusta syystä merkittävästi vaarantunut.

Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee hyvänä, että neuvottelumenettelyä voidaan puuttua pitkäaikaistyöttömien aktivointiasteeseen ja palveluihin.

Luku 4 (työnhakijan palveluprosessi)

Säännökset vastaavat 2. toukokuuta voimaan tulleen uuden asiakaspalvelumallin (niin sanottu pohjoismainen työvoimapalvelumalli) säännöksiä.

Hallituksen esitys: Palvelutarpeen selvittämiseksi työnhakija voidaan ohjata työkyvyn tutkimuksiin ja arviointeihin sekä muihin asiantuntija-arviointeihin. Työnhakijan osaamisen kehittämistä voidaan arvioida yhteistyössä koulutuspalveluiden tuottajien kanssa ja työnhakijan työ- ja toimintakykyä yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien kanssa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että esityksessä jää epäselväksi, kuinka velvoittavaa hyvinvointialueen osallistuminen on työnhakijan työ- ja toimintakyvyn arviointiin.

Luku 10 (työnantajalle myönnettävät tuet: palkkatuki, 55-vuotta täyttäneiden työllistämistuki, työolosuhteiden järjestelytuki)

Hallituksen esitys: Palkkatukea voidaan myöntää yritykselle, muulle yhteisölle ja työnantajalle, ei kuitenkaan kunnalle, kuntayhtymälle, kunnan tai kuntayhtymän määräysvallassa olevalle yhteisölle eikä valtion viras-

tolle tai laitokselle. Luonnolliselle henkilölle palkkatukea voidaan myöntää vain taloudelliseen toimintaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että lakiesityksen mukaan kuntaan ei enää voisi palkata palkkatuella työllistettyjä. Tämä kaventaisi työttömien mahdollisuuksia saada kokemusta kuntien laajasta työpaikkavalikoimasta. Kuntien kohtelu ei ole yhdenvertaista suhteessa muihin työnantajiin. Tämä on todella merkittävä heikennys niin kunnille kuin työnhakijoille.

Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee, että laki voisi tulla voimaan vuodenvaihteessa.

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys: Tässä laissa säädetään toimenpiteistä, joilla parannetaan pitkään jatkuneen työttömyyden perusteella työmarkkinatukea tai toimeentulotukea saavan henkilön edellytyksiä työllistyä avoimilla työmarkkinoilla sekä edistetään hänen mahdollisuuksiaan osallistua koulutukseen ja työvoimaviranomaisen tarjoamaan julkiseen työvoimapalveluun. Laissa säädetään myös toimenpiteisiin osallistuvan henkilön oikeuksista ja velvollisuuksista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee turhana jakaa pitkään työttömänä olleiden palvelut kahteen rakenteeseen: monialaisen tuen yhteistoimintamalliin ja toisaalta aktivointimalliin. Molemmissa laaditaan erilliset suunnitelmat ja kohderyhmä on kutakuinkin samanlainen. Tässä lainsäädäntövaiheessa voidaan luopua toisesta yhteistoimintarakenteesta. Nyt kahden toimintamallin ylläpitäminen sekoittaa asiakkaita ja luo tehottomuutta järjestelmään.

Lisäksi nuorille kohdennetusta erillisestä yhteistyömallista säädettäisiin lailla. Lautakunta näkee, että asiakkaalla tulisi olla yksi suunnitelma ja palvelut suunnitellaan aina asiakkaan tarpeiden mukaan. On sekavaa niin asiakkaille kuin työntekijöille, että on monia eri suunnitelmia.

Laki työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoiminnasta

Hallituksen esitys: Tässä laissa säädetään työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoimintamallista ja nuorten monialaisen tuen yhteispalvelusta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kyseenalaistaa, onko edelleen tarvetta säätää tästä kokonaisuudesta erillisellä lailla.

Hallituksen esitys: Monialaisessa palvelutarpeen arvioinnissa työvoimaviranomainen, hyvinvointialue ja Kansaneläkelaitos selvittävät yhdessä työttömän kanssa tämän osaamisen ja ammattitaidon sekä työllistymiseen vaikuttavan sosiaalisen tilanteen, terveydentilan ja työ- ja toimintakyvyn. Työttömän osaamisen kehittämistä voidaan arvioida yhteistyössä koulutuspalveluiden tuottajien kanssa.

Monialaisen tuen yhteistoimintamallin asiakastietoaineisto ja -järjestelmä

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että toimijat joutuvat käyttämään omaa asiakastietojärjestelmäänsä ja erillistä yhteispalvelun tietojärjestelmää. Tämä lisää toimijoiden hallinnollista työtä.

Hallituksen esitys: Työvoimaviranomainen järjestää toimintaedellytykset nuorten työllistymistä edistävälle matalan kynnyksen monialaisen tuen yhteispalvelulle. Nuorten työllistymistä edistävällä monialaisen tuen yhteispalvelulla tarkoitetaan viranomaisten ja muiden toimijoiden alle 30-vuotiaille nuorille tarjoamaa matalan kynnyksen monialaista neuvontaa, ohjausta ja palveluita, joiden tarkoituksena on edistää nuorten opiskelumahdollisuuksia, työllistymistä, toimintavalmiuksia ja hyvinvointia.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että nykyinen Ohjaamo-malli on matalankynnyksen toimintaa ja ettei palvelun lakisääteistäminen tuota lisäarvoa toiminnalle.

Hallituksen esitys: Nuorten työllistymistä edistävä matalan kynnyksen monialaisen tuen palvelu järjestettäisiin kokoamalla yhteen olemassa olevia palveluntuottajia, kuten ohjaamoverkoston toimintaa organisoitaessa. Tarkoituksena ei olisi muodostaa uutta organisaatiota, vaan vahvistaa peruspalveluiden toteuttamaan matalan kynnyksen nuoriläh- töistä monialaista työtä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa joustavuutta palveluiden organisoinnissa. On tärkeää saada tukea tarvitsevat nuoret kiinnittymään niin sanottuihin peruspalveluihin."

Esittelijän perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki työvoimapa- palveluiden järjestämisestä, jossa säädettäisiin kunnan järjestämistä julkista työvoimapa- palveluista ja niihin liittyvistä tehtävistä. Nykyinen laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta kumottaisiin.

Vastuu työnhakijoille ja yrityksille ja muille työnantajille tarjottavista työ- voimapa- palveluista siirrettäisiin pääosin kuntien vastuulle. Työvoimapa-

veluiden järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostaisivat kunnille uuden valtionosuustehtävän. Työttömyysetuuksien rahoitusvastuita uudistettaisiin siten, että kunnan rahoitusvastuu laajenisi työmarkkinatuen lisäksi koskemaan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa. Lisäksi rahoitusvastuu alkaisi nykyistä työmarkkinatuen rahoitusvastuuta aikaisemmin ja kasvaisi portaittain työttömyyden pitkittyessä. Kunnan rahoitusvastuu ei myöskään katkeaisi työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun osallistumisen ajalta kuten nykyisin.

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi 7.6.2022 mennessä. Lausuntoa on pyydetty myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 64489
leena.luhtasela(a)hel.fi
Henna Niiranen, lännen aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 62843
henna.niiranen(a)hel.fi
Marja-Riitta Kilponen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43777
marja-riitta.kilponen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hallituksen esitys Lausuntopyyntö 6.5.2022 liite esitysluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 31.05.2022 § 118